

Vorwort

In den letzten dreißig Jahren hat Theodoros Kallianos im Rahmen seiner Tätigkeit als Beamter der EU in Brüssel umfangreiche Erfahrungen zur Entwicklung der EU machen können. In dem jetzt veröffentlichten Buch schildert er die Etappen dieser Entwicklung, wie sie sich aus seiner Sicht ergeben haben. Die Bedeutung der jetzt vorliegenden Veröffentlichungen geht jedoch weit darüber hinaus: Die Zusammenstellung der verschiedenen Artikel und Vorträge des Verfassers stellt zugleich ein Lehrstück der Politischen Geographie dar.

Schon bald nach der Aufnahme seiner Tätigkeit in Brüssel ergab sich eine sehr enge Verbindung zwischen Theodoros Kallianos und dem Geographischen Institut der Universität Bonn. Die dabei abgehaltenen Lehrveranstaltungen lesen sich wie eine Geschichte der politischen Entwicklung Europas. Die Thematik der akademischen Lehre des Verfassers trägt dabei der geopolitischen Grunderkenntnis

Πρόλογος

Τα τελευταία 30 χρόνια ο Θόδωρος Καλλιάνος απέκόμισε πάρα πολλές εμπειρίες στα πλαίσια της δραστηριότητάς του ως Στελέχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και που είχαν σχέση με την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής εξέλιξης. Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζει τα στάδια αυτής της ανάπτυξης όπως τις είδε από τη δική του σκοπιά. Ωστόσο η σημασία αυτής της εκδόσεως έχει ευρύτερη διάσταση: η σύνθεση των διαφόρων άρθρων και ομιλιών του συγγραφέα αποτελεί ταυτόχρονα πρότυπο διδασκαλίας της Πολιτικής Γεωγραφίας.

Ήδη, πολύ γρήγορα μετά την ανάληψη των καθηκόντων του στις Βρυξέλλες δημιουργήθηκε μια πολύ στενή σχέση μεταξύ του Θόδωρου Καλλιάνου και του Τμήματος του Πανεπιστημίου της Βόννης. Οι διδασκαλίες του στα πλαίσια αυτής της σχέσης αποτελούν κάτι σαν ιστορία της πολιτικής εξέλιξης της Ευρώπης. Η θεματική της ακαδημαϊκής δραστηριότητας του συγγραφέα στηρίζεται στη βασική γεωπολιτική επίγνωση, ότι δηλαδή η

Rechnung, das nämlich Europa in global ablaufenden Prozessen des politischen und ökonomischen Wandels eingebunden ist, gleichzeitig aber eine wesentliche Rolle bei der Steuerung dieses Prozesses bestreitet.

In dieser gesamten Thematik spielen Regionalentwicklung und Regionalpolitik eine maßgebliche Rolle.

Die gegensätzlichen Prozesse, die sich aus politischer Integration auf der einen und nationalstaatlichen Interessen auf der anderen Seite ergeben finden in den Einzelbeiträgen ihren Niederschlag.

Die Darstellung geschieht aus dem Blickwinkel einer offenen demokratischen Gesellschaft und der sozialen Marktwirtschaft, die den europäischen Bürgern und Politikern den Weg zeigen soll.

In der Darstellung der Lehrtätigkeit von Theo Kallianos an der Bonner Universität zeigt sich auch die Komplexität seiner dreißigjährigen Tätigkeit aus politischen, ökonomischen und umweltbezogenen Politikbereichen.

Die Freizügigkeit von Kapital, Personen, Gütern und Dienstleistungen stellen die Strukturpolitik der EU vor wachsende und teilweise widersprüchliche Aufgaben. Diese Tatsache stellt in vielen Teilen der akademischen Lehre von

Ευρώπη είναι συνδεδεμένη με τις παγκόσμιες εξελίξεις και διαδικασίες της πολιτικής και οικονομικής μεταλλαγής, ταυτόχρονα όμως αρνείται έναν ουσιαστικό ρόλο στον έλεγχο αυτής της διαδικασίας.

Στην όλη αυτή θεματική, παίζουν η περιφερειακή ανάπτυξη και η περιφερειακή πολιτική έναν ουσιώδη ρόλο. Οι αλληλοσυγκρουόμενες εξελίξεις που προκύπτουν αφενός από την πολιτική ολοκλήρωση και αφετέρου από τα εθνικά-κρατικά συμφέροντα βρίσκουν την αιτιολόγησή τους σε αρκετές εισηγήσεις.

Η παρουσίασή τους γίνεται υπό την οπτική γωνία μιας ανοικτής δημοκρατικής κοινωνίας και της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, η οποία οφείλει να δείξει το δρόμο στους Ευρωπαίους πολίτες και πολιτικούς.

Στην παρουσίαση της διδακτικής δραστηριότητας του Θόδωρου Καλλιάνου στο Πανεπιστήμιο της Βόννης, είναι εμφανής η πολυπλοκότητα της 30ούς του δραστηριότητας σε χώρους πολιτικών, οικονομικών και περιβαλλοντολογικών τομέων. Η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίου, ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών θέτουν τη διαρθρωτική πολιτική της Ε.Ε. μπροστά σε αυξανόμενες και μερικώς αντιφατικές υποχρεώσεις. Η πραγματικότητα αυτή αποτελεί τον κεντρικό

Theodoros Kallianos die Kernproblematik dar. Daneben werden das Grundgerüst und die Funktionsweise der europäischen Institutionen zum Gegenstand der Lehre gemacht. Die Einheitliche Europäische Akte und der Vertrag von Maastricht steht dabei im Mittelpunkt.

Im ersten Teil werden Themen behandelt, die die Regionalentwicklung Griechenlands betreffen.

Der zweite Teil deckt hauptsächlich Themen der internationalen Unternehmenskooperation und der Bonner Aktivitäten ab.

Im dritten Teil des Buches werden einige Beiträge über aktuelle Themen Europas präsentiert.

Klaus-Achim Boesler
Bonn, im Oktober 11

προβληματισμό σε πολλά τμήματα της ακαδημαϊκής διδασκαλίας του Θόδωρου Καλλιάνου. Παράλληλα διδάσκεται το βασικό πλαίσιο και ο τρόπος λειτουργίας των Ευρωπαϊκών Οργάνων. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και η Συνθήκη του Μάαστριχτ έχουν εδώ κεντρικό ρόλο.

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου πραγματεύονται θέματα, που αφορούν στην περιφερειακή ανάπτυξη της Ελλάδος.

Το δεύτερο μέρος καλύπτει κυρίως θέματα της διεθνούς διεπιχειρησιακής συνεργασίας και των δραστηριοτήτων στη Βόννη.

Στο τρίτο μέρος του βιβλίου, παρουσιάζονται μερικά θέματα που αφορούν την επικαιρότητα της Ευρώπης.

Klaus-Achim Boesler
Βόννη, Οκτώβριος 11

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ *

THEODOROS A. KALLIANOS **

Ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου παραθέτει τις εμπειρίες του ως επιστήμονας, ακαδημαϊκός δάσκαλος και στέλεχος της ΕΕ στις Βρυξέλλες, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ετών, με επιλογή δημοσιευμένων άρθρων, και διαλέξεων σε διεθνή συνέδρια και πανεπιστήμια, κυρίως στο Πανεπιστήμιο της Βόννης.

Η επιλογή αυτή για λόγους δεοντολογίας και της πραγματικότητας της πολυγλωσσίας στην Ευρώπη έχει διατηρήσει τα κείμενα στην πρωτότυπή τους γλώσσα (αγγλική, γαλλική, γερμανική), ωστόσο η δεσπόζουσα γλώσσα είναι η ελληνική.

Σχεδόν όλα τα κείμενα είναι σχετικά με θέματα που ποτέ δεν χάνουν τη σημασία τους για την Ευρώπη, και συγκεκριμένα την περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική, την μετανάστευση, την κατάσταση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), τις πτυχές της εκπαίδευσης και του πολιτισμού, καθώς και θεσμικά θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η παρουσίαση γίνεται υπό την προοπτική μιας ανοιχτής δημοκρατικής κοινωνίας και κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, και προορίζεται να δείξει στους ευρωπαίους πολίτες τον δύσβατο δρόμο και τα μονοπάτια της ΕΕ.

Ειδικά σε περιόδους οικονομικής κρίσης, το βιβλίο θέλει να δείξει παραδειγματικά ότι η εμβάθυνση του διαλόγου και της διευκρίνισης των διαφόρων ευρωπαϊκών θεμάτων είναι σημαντική προϋπόθεση για να είναι κανείς ενεργός και συμμετέχων στην Ευρώπη του αύριο.

The author recalls his experience as a scientist, academic and civil servant at the European Commission in Brussels over the past 30 years.

His ability to communicate in different languages has led to a selection of published articles and speeches in international conferences and university lectures, mainly at the University of Bonn.

Almost all this material relates to issues that cease to lose their "European" importance, in particular for regional development and policy issues, for the status of Small and Medium sized Enterprises (SMEs), for education and culture, and for institutional aspects of European integration. Although the main language of the book is Greek, the selected articles and speeches retain their original language (i.e. German, French and English).

The story line is rooted in the context of an open democratic society and social market economy. It aims to present to European citizens the rough road and paths of the European Union's journey. Especially in times of economic crisis, the book seeks to demonstrate that the deepening of dialogue and clarification of various European issues is an important prerequisite to remaining engaged and participating in tomorrow's Europe.

* Οικονομολόγος, Διδάκτωρ Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Αμβούργου και Επ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Βόννης. Από το 1981 εργάζεται στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες.

** Economist, PhD holder (Dr.rer.pol.) in Economics and Social Sciences (University of Hamburg) and lecturer at the University of Bonn. He works as a civil servant at the European Commission in Brussels since 1981.

Σημείωμα του Εκδότη

Το Κέντρο Επιμόρφωσης Μελετών Έρευνας και Ανάπτυξης, συσταθέν εν έτει 1990, εν τη επιθυμία των Μελών της Διοίκησής του, συγκειμένης εκ Καθηγητών Πανεπιστημίου και Ειδικών Επιστημόνων, να «διαχέεται», κατά το δυνατόν, σε ευρύτερους κύκλους η γνώση και να προβάλλονται διαπρεπείς Επιστήμονες, αποφάσισε την παρούσα έκδοση του ανά χείρας έργου του κ. Θεοδώρου Α. ΚΑΛΛΙΑΝΟΥ.

Τα Μέλη του Δ.Σ. του Κέντρου έκριναν, ότι το εν λόγω έργο, προϊόν μακράς συστηματικής έρευνας και λίαν ευδοκίμου επιστημονικής και επαγγελματικής δραστηριότητας, είναι ιδιαζόντως υψηλής ποιότητας και αναφέρεται σε εξόχως ενδιαφέροντα θέματα.

Το όλον έργο διακρίνεται για την πρωτότυπη «σύλληψη» του κεντρικού πυρήνος, τον πλούτο των στοιχείων, το μεγάλο εύρος της θεματολογίας, την συνθετική κριτική θεώρηση των επί μέρους πτυχών διαφόρων ζητημάτων.

Εν κατακλείδι, το εν λόγω έργο, εκτός της σημαντικής επιστημονικής συμβολής του στην εν γένει έρευνα συγχρόνων θεμάτων πολλαπλού ενδιαφέροντος, συνιστά, πέραν των άλλων, αφ' εαυτού ένα πολύτιμο εργαλείο, για όλους εκείνους, οι οποίοι αντιμετωπίζουν συναφή ζητήματα εντός εθνικού, διεθνούς, ευρωπαϊκού και παγκοσμίου περιβάλλοντος.

Καθηγητής
Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Anmerkung des Herausgebers

Das Zentrum für Fortbildung, Forschungs- und Entwicklungsstudien, gegründet im Jahr 1990, dem Wunsch der Mitglieder seines Verwaltungsrates, bestehend aus Universitätsprofessoren und Wissenschaftlern, folgend, hat entschieden, das vorliegende Werk von Theodoros A. Kallianos herauszugeben, um Wissen und herausragende Wissenschaftler weiteren Kreisen bekannt zu machen.

Die Mitglieder des Verwaltungsrates des Zentrums sind der Ansicht, dass dieses Werk eine systematische Forschung einer langen und sehr verdienstvollen wissenschaftlichen und beruflichen Tätigkeit hoher Qualität ist. Es bezieht sich auf höchst interessante Themen.

Das ganze Projekt hat eine einmalige Konzeption des zentralen Kerns, bietet eine Fülle von Daten, eine breite Palette von Themen und eine synthetisch-kritische Betrachtung der verschiedenen Aspekte der behandelten Themen.

Im Ergebnis ist dieses Werk ein bedeutender wissenschaftlicher Beitrag für die gesamte Forschung aktueller Themen von multiplem Interesse und in sich selbst ein wertvolles Instrument für alle, die mit ähnlichen Fragestellungen in nationalem, internationalem, europäischem und globalem Kontext konfrontiert sind.

Professor
Konst. GE. ATHANASSOPOULOS